

Selmeczbányai Hetilap

TÁRSADALMI HETILAP.

Kiadó tulajdonos és felelős szerkesztő:

SZENTGYÖRGYI EDE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Rózsa-utca 75./III. sz. a. hová a lap szellemi közleményei és az anyagi rész is ezimzendő.

Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési ára:

Egy évre 4 frt.
Fél évre 2 „
Negyedévre 1 „

Egyes szám ára 10 kr.

Egyes számok kaphatók a kiadóhivatalban és Joerges Á. özv. és fia könyvkereskedésében.

Hivatalos, magán és nyílt-téri hirdetések megállapított díj-szabásunk szerint számíttatnak és minden általunk közölt hirdetésre felvilágosítás ingyen adatik.

Választási mozgalmak.

Közöltük a mult számunkban, hogy a selmeczi szabadelvű párt egy része Farbaky István volt országgyűlési képviselőnkkel szemben báró Fejérváry Géza honvédelmi ministert óhajtott felépíteni. E czélből egy értekezlet is tartatott, melynek kebeléből 51 választó aláírásával sürgöny intéztetett Fejérváry Géza báróhoz.

E sürgönyre a következő távirati válasz érkezett:

„A selmeczbányai szabadelvű párt számos választói nevében felajánlott képviselői jelöltségért fogadja és kérem tolmácsolja őszinte és hálás köszönetemet; bármennyire lekötölezz is az irántam tanusított megtisztelő bizalmuk, kérem kell jelöltségemtől eltekinteni, mert ha egyáltalán fellépni szándékoznék régebbi ajánlatot kellene elfogadnom.

„Báró Fejérváry Géza”

Fejérváry Géza báró tehát a jelöltséget el nem fogadta és így a szabadelvű párt egy részében megindult mozgalom véget érhetett volna. Ámde sokan nem akarták annyiban hagyni a dolgot és más jelöltek kerestek.

Igy — mint halljuk — Tisza Istvánt és Perekel Dezsőt is fel akarták léptetni, mely czélből Podmaniczky Frigyes báróhoz táviratot is intéztek, azonban a felkértek közül Farbaky Istvánnal szemben egyik sem volt hajlandó a jelöltséget elfogadni.

Ekkor igen számosan felkeresték Krausz Kálmán főkapitányunkat és a képviselői jelöltséget neki ajánlották fel.

Mi nem régiben, a név elhallgatásával közöltük, hogy „egy népszerű emberünket akarják felépíteni,

TÁRCZA.

Az akademikus deákéletből.

Irta: (Zivuska Jenő E.)

Audiat!

Placeat domine!?

Amice hozza be csizmámat! — és amice Holló, avagy Varju bevitte a prókátor úr lábbelijét, még hozzá alázatos jó reggelt is kívánt a domine spectabilisnak, s horrendum dictu nem esett le az arany gyűrű az ujjáról, mivelhogy először nem volt arany gyűrűje, s másodsor, ha lett volna is, le kellett volna tennie. Ezen disciplina daczára lett a jurátusból fiskális, alispán, legatus, iudex curiae — szóval ember a maga talpán.

Sőt a régi rosz világban, mikor nagy török, németjárás verte szegény Magyarországot, a sárga lefentyűs, tóbákszin dókás író deák amolyan nélkülözhetlen kolonc volt a jó főuraink udvarában, a ki az ives várterony egyik szobájában fagygyú gyertya fénye mellett róttá egymás mellé az uraktól lenézett betűket, s a míg irt, irdogált, egyet-egyet sóhajtott, közbe közbe megigazitván az ösztövére gyertya lángját a koppantóval. Talán árva sorsát, urai pártoskodását, vagy a szegény haza búbánatát eselekedte meg négyes alexandrinusokban? Nem irigylendő helyzetük daczára kívánt közülök egy egy tisztességes ember, hogy többet ne említsék, például néhai Sebők deák: Tinódi és a murányvári szépséges asszony pennás embere, istenben megboldogult Gyöngyösi István. Talán Mikes Kelemen is ide írhatnám.

Látjuk kedves olvasóim, hogy Magyarországon nem igen volt becsülete a tudományról foglalkozó mesterembereknek, avagy igen is sok

de hozzá tettük, hogy az illető a jelöltséget csak azon esetben fogadná el, ha eddigi országgyűlési képviselőnk azt bármily okból el nem fogadná. — Most hát megmondhatjuk, hogy e „népszerű emberünk” alatt Krausz Kálmán főkapitányunkat értettük, ki már akkorjában a leghatározottabban kijelentette, hogy ő mindaddig, míg Farbaky István városunk mandátumát megtartani óhajtja a selmeczbányai jelöltséget el nem fogadja.

E határozott kijelentését most a nála jártaknak újból kinyilvánította azzal azonban, hogy nagyrabecsülve azon személye iránt tanusított és rá nézve megtisztelő bizalmat, mellyel a választók nagy része iránta viselkedik igenis reflektál a jövőre nézve Selmeczbánya város képviselői mandátumára, de Farbaky Istvánnal szemben a képviselői jelöltséget el nem fogadja. Ha azonban a jövő esélyei azt hoznák magukkal, hogy eddigi képviselőnk bármily okból fel nem lépne, ez esetben a képviselői jelöltséget örömezt el fogja fogadni.

A Farbaky István jelölésével elégedetlen szabadelvű párttörök még más jelöltek után is nézett, de úgy látszik eddig sikertelenül.

Ez alatt a Farbaky párt kompakt megalakulására nézve mindent elkövetett. Különben az ideiglenes bizottság által egybe hívott alakuló pártgyűlésről, valamint eddigi képviselőnk beszámolójáról és programbeszédjéről a következőkben számolunk be:

A városi vigadó nagy termét már vasárnap d. u. 3 óra előtt tekintélyes számú választó polgárság töltötte meg. Mint kívül az épületen, úgy belül is a teremben nemzeti lobogó lengett. Feltűnő volt az, hogy az egybegyűltek között nagyon kevés iparost lehetett látni. A karzaton hölgyeket is vettünk észre, mi újabb bizony-

volt, csak hogy a magyar ember nem szerette sem a tudást, sem annak fiatal művelőit különös ornatussal körül venni, hanem inkább olynemű kicsinyléssel beszélt velük, melynek aranyos humora csak növelte az ifjú, aczélos lélek törekvési vágyát. A magyar diák alakja milyen gyengéd vonásokkal, jóízű tréfákkal van népünk lelkében karakterizálva. A diák, a csintalan, a lányokért élő, haló, garabonciás, a furfangos, a jószívű, abalondos — diák.

Alföldi, debreczeni származású vagyok, a ki közvetlen benyomások alapján vonhattam következtetést szülőföldem polgárainak magatartásából a tanuló ifjúságot illetőleg. A diák nem egyéb, mint diák. Nem vágyik többre, mint a mennyi, hiszen elég ember ő a maga stallumában is, a ki nem ostoba gög által lenézett és nagyobb feltűnésre ösztönzött egyén, de a nép szerető lelkének szeretett alakja, — a ki önérzetes szerénységgel tud magának annyit becsülést szerezni, hogy köszöntését tisztességes kalapemeléssel fogadja mindenki és méltatja őt ismeretére, barátságára. E mellett a lakosság jó kedvének, bánatának hű osztályosa.

A temetéseknel rendszeren manapság is fúngal a százötven évvel emnekelötte alapított főiskolai kántus, s nem régiben még a lakodalmak és disznótorok rendszer közreműködője is volt, — lévén ismeretes jó hangjáról, mely mellett azonban a toroknak és gyomornak izmai sem valának kifejtetlen állapotban.

A mit megkap az egyén, azt százszorosán kapja meg a főiskolai hallgatóság, mint testület. Ha a kollégium ének-kara zászlója alatt kivonul, nem sok ember hagyja fején a kalapot, úgy gondolkodván a tisztességes polgár, hogyha egymást köszöntjük, azt hiszem nem szégyen-

sága annak, hogy a női nem sem idegenkedik a politikától. — A pártgyűlés megnyitása előtt közvetlenül Pauer J. ak. titkár egy terjedelmes tollbokrétával jelent meg, mely csakhamar szét oszlott a jelenvoltak között. Főlöszleges megjegyeznünk, hogy e bokréta a kormány párti jelvény — a fehér toll, számos példányából állott, melyek mellett a zöld levél az „Éljen Farbaky István!” felírást tüntette föl. Az elnöki asztalnál Dr. Stuller Gyula ideiglenes bizottsági elnök, Jezsovits Károly alelnök és Dr. Goldstücker Márk jegyző foglalt helyet. — A gyűlést Dr. Stuller Gyula nyitotta meg alábbi szavakkal:

Tisztelt polgártársak!

Az országban megindult választási mozgalmakról, Selmec- és Bélabánya szab. kir. városok közönsége is tudomást vett és ez okból e város polgárságának legelőkelőbb és legmértvadóbb köréből számra 60, f. hó 3-án értekezletre gyűlt össze, mely értekezlet egyhangú lelkesedéssel kimondta, hogy a következő országgyűlési ciklusra képviselőnek ismét csak nagyságos Farbaky István, főbányatanácsos, volt országgyűlési képviselőjét jelöli; mert politikai nézetével egyetért, azt magáénak vallja; mert megvan győződve, hogy a haza és városunk érdekét lankadatlan buzgalommal szolgálta; mert azon reményben él, hogy a bizalom, melyet kezébe letesz, csak fokozni fogja ama nemes és buzgó törekvést, mely a szabadelvűség zászlaja alatt a haza érdekeit diadalra juttatja.

Ezen szűkebb körű értekezlet egy 16 tagból álló bizottságot, élén az elnök, alelnök és jegyzővel bizott meg ideiglenesen az első teendők végzésével.

Ezen ideiglenes végrehajtó bizottság hívta össze a mai pártgyűlést, hogy eddigi működéséről beszámoljon, mely abban áll:

fiainkat sem avval megtisztelni, — hiszen mi oktattuk őket emberségre. A hallgatókat hivatalos leirataiban, hirdetéseiben mindig „nemes” nek, a theológusokat e mellett „tisztelő” nek czimezi az akadémiai hatóság.

Mindezeket azonban csupán bevezetőképen akartam ide igtatni, mint czikkemnek fejirátát, hogy némi párhuzamot vonhassunk a tipikus magyar egyetemi élet és a mi, a selmeczi akadémia hallgatóinak jelenlegi állapota között.

A különbséget eléggé feltűnteti azon egyetlen körülmény, hogy amaz minden izében magyar, emez a német szellem haldokló epingója. Nagy a különbség a magyar és német felfogás között a tudomány székhelyeit, a főiskolákat illetőleg. Magasabb szempontokból nem óhajtok képeket felvenni, csupán az egyetemi hallgatók társadalmi állását körvonalazom pár szóval.

Nálunk, — bár ezen magatartás a századvégi nyegleségek közepett kiháló félben van, — az öntudatos szerénység volt domináló a felsőbb tanuló viseletében, addig a német egyetemek hallgatói urak kedvteléseiben élik napjaikat, a mely uraság durva ötletek, szokások által tart igényt e címre. Hogy egymást asztal alá igyák, a kis egyetem, városok éjjeli csöndjét felzavarják, csengőket kitépjenek, sáros csizmákat a koresma asztalra felrakják, a philiszter feleségét elszeressék, arcukat schlagervágásokkal elégtelenítsék, s mindenekfelett istenítsék a fiatalság gyönyöreit: a féktelenséget, — ez mind elég vastag durvaság, hanem épen ez az, a mi a németeknek tetszik, sőt a nemzeti szellem dédelgetett szülőttjének tekintik. De gustibus non est disputandum.

De nem kell oly messzire mennünk, kedves volt az Magyarország egy kis városkájában is — Selmeczen. Hiszen nem is volt abban

Hogy nagys. Farbaky István főbányatanácsos volt országgyűlési képviselő urat átiratban értesítette a f. hó 3-án megtartott szűkebb körű értekezlet határozatáról, és egyuttal fölkérte őt, hogy ezen ideiglenes végrehajtó bizottság elnökéhez intézendő válaszában nyilatkozzék meg, hogy valjon hajlandó-e elfogadni, Selmece és Bélabánya szabad kir. városok szabadelvű választó polgárai részéről képviselővé jelölését a megalkulandó országgyűlési ciklusra? Ezen átiratunkra az érdemleges válasz már meg is érkezett, fölkérem Dr. Goldstücker Márk jegyző urat, legyen szíves azt fölolvadni.

Az elnök felszólítására Dr. Goldstücker Márk jegyző felolvassa Farbaky István, képviselőjelölt választát, melyben az a jelöltséget elfogadja. Az igenlő választ a gyűlés éljenzéssel fogadta.

Dr. Stuller Gyula elnök ezután az eddigi bizottság iránt nyilvánított bizalomért köszönetet mondván az állandó végrehajtó bizottság megválasztását indítványozza, s e választás vezetésével, Hülli J. minisz. tanácsos bizatot meg egyhangulag. Hülli József, min. tanácsos ezután azon indítványát terjeszti a gyűlés elé, hogy állandó végrehajtó bizottságul is az eddigi bizottság választassék meg, mely indítványa általános éljenzéssel el is lett fogadva. Dr. Stuller Gyula erre újra elfoglalja az elnöki széket, mire a jegyző, Dr. Goldstücker Márk felolvassa a bizottság névsorát. Ennek végeztével, az elnök indítványára, küldöttség alakult, mely Hülli József minisz. tanácsos vezetésével a jelölt Farbaky István, főbányatanácsos s eddigi orsz. gyűl. képviselőért volt menendő, felkérve őt a beszámoló, s mint új jelölt, a programbeszéd megtartására. A küldöttség 8 hintón nyomban el is indult, mire az elnök a gyűlést, a jelölt megérkezéig felfüggesztette. Alig telt el negyedóra, midőn a hintók robogása a várak megérkezését jelzé. A terembe lépő jelöltet, Farbaky István általános éljenzés fogadta s kísérte helyéig hol az elnöki asztalnál, Dr. Stuller Gyula őt alábbi szép, lendületes beszéddel üdvözölte:

Nagyságos főbányatanácsos ur!

Mélyen tisztelt polgártárs!

Ezen ősbányaváros regényes hegyek és bérczekből övezett falai közé is eljutott a hír, mely az országgyűlést fölsláta, s mely az új képviselőválasztást a legközelebbi napokra helyezi kilátásba.

E hírre összejöttünk mi is Selmece és Bélabánya szab. kir. városok szabadelvű választó polgárai, hogy az új országgyűlésre megválasztandó képviselőnknek jelölésére nézve, egymás véleményét meghallgassuk.

Örömmel vettem át a tolmács szerepét, hogy ezen város, itt jelenlévő, legelőkelőbb és legmértvadobb polgárainak egyhangú lelkesedéssel hozott határozatát veled közöljem, mely abban nyilvánul, hogy téged nagyságos Uram fölkérjünk, miszerint a legközelebbi országgyűlési cikluson, szabadelvűpárti programunkkal, minket képviselni szíveskedjél,

semmi nagy baj, ha a stúdiók német stylusban uraskodtak is, mert hát a koresmáros, a szabó, a suszter az akadémikus urak könnyelműsége ellen soha nem emelt panaszt. Bizony garázdá nép volt, — mond a kávé nénikék meséje, — de az uri tempót azért az unalomig értették. A betört ablakot be lehetett ragasztani öt forinttal, a betört fejet pedig huszonötlet. Notandem így volt, régen volt.

Hanem forgott az idő kereke, s a német studentből lett magyar diák, a ki ugyan nem akarja kisebbnek érezni amannál magát, de hát a Krisztus többet nem az ő barátja: lévén a pénz a Krisztus. Ha pedig pénz nincsen, ugyan mi csoda bolond hiszi el valakinek, hogy ur, ha még olyan arany ezimer ragyog is a galléján? A mióta laposabb az akadémikus erszénye, azóta önértetekesek lettek a koresmárosok, szabók, s az úr ezime: akadémiai ifju lett. Valahára otthon vagyunk, tulajdonképen itt kellett volna kezdeni.

Ne gondolja azt kedves olvasó, miszerint én palinódiákat akarnék írni a dicső kreditvilág letüntéről, oh korántsem hiszen az üzletvilág magaviselete a dolgok észszerű következtetése, csak azon sajnálatos tényről akarom jelezni, hogy a selmecei társadalom az akadémia jelenlegi hallgatóit a multtal való összehasonlítás alapján kevesebbnek tartja, a mi, s bárha reprezentálni kellett valaha, a város nem pirúlt egyszer sem miattunk, mégis úgy beszélnek maguk között felőlünk élemedett és tisztos emberek, mint a kik csak levegőverdesésre alkalmasak.

Ne tessenek engem félreérteni. Igen jól érzem én Selmecezen magamat és úgy érzi talán más százötven kollégám is, de kellemetlenül hat reám az a faktum, hogy a városi művelt közönség sem az arra érdemes egyénnek,

Azt gondolnánk, hogy e város békés polgárságát a képviselőválasztás fontos politikai mozgalma nem is érdekelheti, miután alig van itt számbavehető nézet eltérés, annál kevésbbé pártküldelem vagy párttusa;... és mégis talán egy választókerület sem várja és óhajtja tisztább meggyőződéssel ezen országos politikai aktus helyes és méltó megoldását, mint épen Selmece és Bélabánya szab. kir. városok hazafias közönsége, . . . mely az adott viszonyok között konservatív állást foglalva, egy czélt lát csak maga előtt: nagynak és boldognak megalkotva látni azt a hazát, melyet őseink lépésről lépésre, vérükkel áztatva elfoglaltak, melynek minden talpalatnyi földjét magunkénak valljuk melynek föllendülése és fölvirágzása mindnyájunk szívét hazafias örömmel tölti el.

Minden jóra való és lelkes hazafi szívében kell, hogy gyökeret verjen a teljes függetlenség és önállóság magas, tisztos eszméje; és mégis tekintve azon rohamos fejlődést, melyet minden téren elértünk, boldognak mondhatjuk magunkat, boldognak mondom, mert talán álmainkban sem kívánhatnánk akár a tudomány, a művészet, vagy az ipar terén fokozottabb fejlődést, mint a mennyit az utolsó évtizedekben, kormányaink bölcs és jóakaratu támogatása és vezetése alatt elért ez ország. Egész bizalommal és megnyugvással kísérte e város közönsége a mult országgyűlési ciklusban a szabadelvű párt és a magas kormány működését és jövőre is e párt hívének vallja magát.

Nagyságos főbányatanácsos ur, mélyen tisztelt polgártárs!

Ha valakit teljes bizalmunkkal tisztelünk meg és az a valaki minket szeret, sorsunkat, jövőnkét szíven hordja, ez esetben mi tőle nem kérünk, ő magától ad; vele szemben nincs helye, hogy rámutassunk bajainkra, lokális miseriánkra, épen a beléhelyezett bizalomnál fogva ismerni kell neki szükségleteinket, óhajainkat.

Ugy tekintünk téged mélyen tisztelt polgártárs, mint e város legbuzgóbb és legtevékenyebb polgárát, mint ki annyi évi tapasztalataid után, — melyeket a város polgársága körében gyűjtöttél — biztosan tudni fogod, mennyi mindenre lenne szükségünk, hogy e szabad királyi városnak léte hosszú időre biztosítva legyen: hogy azon kulturális missionak, melyet topografiai fekvésünknel fogva, a magyar társadalomtól átvettünk, csak részben is megfelelhessünk. — Azon édes reményben élünk, hogy ott, a hol városunk érdekeit képviselni kell, vagy a hol a jövőnk biztosítása szempontjából kezdeményezett munka energikusabb mozgalomra szollit fel, mindég szívesen állasz e város közönségének, e lelkes kis csapatnak élére, hogy igazságos és méltányos óhajainkat diadalra juttasd.

És most nagyságos Uram, mélyen tisztelt polgártárs!

Vedd szívesen az itt összejött polgártársaid kezéből, az új országgyűlési ciklusra a képviselő jelölést

sem az egész akadémiát hallgató testületnek nem adja meg komolyan azt, a mit adnia ugyan semmi kötelesség, csupán szemernyi tapintat parancsol. Vagyis nincs annyi becsülésünk, a mennyit egy főiskolai tanuló ifjuság dekoruma megkövetel. Exempla docent, — hadd említsek meg kettőt. Az egyik testületi szemünk lehütése, a másik az egyén negligálása. Lássuk sorban őket.

Olyan fényvel, annyi költséggel és lelkesedéssel sehol meg nem ülik Magyarországon nemzetünk ünnepeit, — például október hatodikát, márczius 15-ikét, Kossuth apánk halála napját, mint akadémiánkon. Daczára, hogy az ifj. kör évente legalább 150 forintot ad külső díszelgésekre annak daczára, hogy legjobbat és szebbet igyekezzünk mind szellemi, mind dekoratio dolgokban reprodukálni, — a selmecei közönség kilencztedrésze, visszahúzódik, s hagyja a bolond fiataliságot a maga szakálára (ha van) — levegőt verdesni. Tessék megnézni, hogy hol van márczius 15-én a város egy épületén is zászlódisz, kivéven az akadémikus kör, a lyceum épületét? Tessék megnézni, hogy néhány lelkes hölgy kivételével a kik a közelben eső házak ablakait foglalják el, kik töltik be márczius 15-e délután a szent-Háromság terét az ifjuság ünnepén? Szegény munkás nép, a ki előtt ugyan meghajlunk, de ezen pillanatban, ez ünnepély alkalmával csupán kíváncsiságnak rójjuk fel jelenlétét mivel ő a mi beszédünket nem érti, sem mi az övét. Oh! ha legalább neki tudnánk beszélni! Hol van a felső piacról a városi, az akadémiai hatóság képviselője, hol marad a bányagazgatóság, az úri és polgári kaszinó és minden néven nevezendő testület ezen a kormány által is megülni rendelt ünnepen? Én

egész bizalommal és szeretettel nyújtjuk azt át neked.

Végre engedj mélyen tisztelt polgártárs, hogy szívünk ama leghőbb óhajának adjak a magam és polgártársaim nevében kifejezést, hogy legkitünőbb szakképzettségedet, nemes és buzgó törekvésedet a haza és e város érdekében kellő eredménnyel értékesítsd, s hogy ezt elérhesd jó sorsod a legjobb egészséggel és akaraterővel áldjon meg! . . .

A Dr. Stuller Gyula szavaira felharsogó éljenzés csillapultával Farbaky István, a jelölt, ragadta meg a szót, elején nyugodtan, később mindinkább melegebben, többször felriadó éljenzésektől félben szakítatva. Beszámolt négy és fél évi képviselői működéséről, s e beszámolóban van foglalva nagyrészt jövőbeli programja is; az egy óránál tovább tartó beszédet, mely rögtönözve volt, gyorsirónk Králik Samu első éves vaskohász gyorsirói jegyzései alapján alábbiban közöljük:

Mélyen tisztelt választó közönség!

Az első szó a melyet Önökhöz intézek, a hála és a köszönetnek nyilvánítása azon szíves fogadtatásért a melyben engem részesíteni szíveskedtek; azokért a meleg szavakért, a melyeket a végrehajtó bizottság elnöke, Nagyságos Dr. Stuller Gyula úr ol. baráti érzelemmel terjesztett itten elő. (Éljenzés.) Megtisztelő meghívásuk folytán megjelentem itten Önök előtt, Selmece és Bélabánya szab. kir. városok választóinak szabadelvű pártja előtt; megjelentem egyrészt azért, hogy számot adjak arról, mennyiben feleltem meg annak, a mire vállalkoztam a mandátum átvételénél, másrészt pedig azért, hogy tájékoztassam választóimat az iránt, hogy azon esetben, ha ismét szerencsés lennék ezen választó kerületnek képviselője lenni az új országgyűlésen mily álláspontot fogok elfoglalni. (Halljuk!)

Igen tisztelt Uraim! Négy és fél éve annak, hogy engem ezen kerület egyhangulag képviselővé választott (Éljenzés!) Nem kerestem ezt a kitüntetést de meghajoltam a választó közönség akarata előtt és megvála azon tisztos állástól, a melyen egy ember öltön át igyekeztem a hazai bányászati és erdészeti szakoktatás érdekeit előmozdítani és ezen városok érdekeit is támogatni és előmozdítani, elfogadtam a megbízást.

Akkor tisztelt választók, a midőn nekem legelőször felajánlották a mandátumot a midőn megválasztottak s a mandátumot átnyújtották, tették ezt lelkes szavak kíséretében, a melyekből kihangzott hogy mint a szabadelvű pártnak tagja, annak zászlaja alatt rendületlenül maradjak meg a képviselő házban. (Éljenzés!) — Azt hiszem Uraim, hogy legjobb meggyőződésemet követtem akkor, a midőn ezen pártnak zászlajánál rendületlenül kitarítottam; (Éljenzés!) és ha még egyszer abban a szerencsében részesülök, hogy újból oda jussak, akkor is csak azon zászló alatt küzdök és maradok.

Ha visszapillantok Uraim, azon 4 és fél évi cik-

nem merem a városi közönség hazafiságának rovására mindezt betudni, csupán azon jellemző felfogásból magyarázom meg, a mi irányunkban komoly nézetű férfiak lelkében megülepedett. Hadd kiabáljon a fiataliság elég, ha maga hallja. Szent igaz, — ne is hivságból vegyük ajkunkra a szent érzések nevét, hanem tisztelt uraim Cato Cenzorius földre borul akkor, mikor a szilaj Grachusok nemes hevében érez izmaiban imádott honja jövőjét látja megáldva.

Mondjuk ez egyszerű tudomásul nem vétel. Ki tartozik az ifjuság utca sarkokra ragasztott invitációját tudomásul venni? Senki! Hanem már az hogy a városi hatóság ezredévi ünnepére testületileg meghívott akadémikus kör zászlója az ünnepi emelvényt körül özőnlök tömegében szorongott, hogy a hallgatók összességét képviselő ifjusági elnök és főtisztviselők az őket megillető helyre fel nem hívtak, de őket az utca kövén izzadni, álldogálni hagyták, — az csak az én alaptételemből magyarázható ki. Itt a rendezők elfoglaltsága feledékenység nem mentség — az nem is lehet. Hadd vonuljon ki a tisztelt hallgatóság, emeli a diszt, szolgálát a mi a viszontot illeti arra egy ifjusággal szemben csak nem gondolunk?

Hanem hagyjuk a komolykodást, hiszen az akadémikushoz ugy sem illik. Utóvégre amit eddig mondtam, az panasz számba mehetett, de az alábbiakhoz furesán illenek, ha kothurusban, szomorú álarcezzal deklamálnám el. — Tetszik tudni azért nem akarok komolyan beszélni, mert akkor tragikus hős volnék, már pedig a tragoediában az a vice, hogy a hős ne tudja az ő hősködő voltát. Volna jó dolga, ha csak ugy jó kedvből hagyná levágni a nyakát. Jelenleg szerény énemről van szó, s dictum

lusra és emlékezetembe idézem az eseményeket nyíltan és nyugodt kedélyvel mondhatom Önök előtt, hogy az ország érdekeinek szemmel tartása mellett, mindenkor teljes odaadással és buzgalommal igyekeztem ezen kerületnek, Selmece és Bálábánya városok érdekeit támogatni és előmozdítani, sőt ha egyesek is fordultak hozzám és ha kívánságaik méltányosok voltak, nem zárkoztam el senki előtt sem, hanem ügyüket támogattam sikeresen. Minthogy pedig, t. választó közönség, az a meggyőződés volt bennem, hogy a képviselő csak akkor képes választó kerülete minden legkisebb érdekét felismerni és ezen érdekeket támogatni, hogyha a képviselő összeforrott választó kerületével: ez indított arra, hogy midőn képviselővé választottak, megmaradtam Selmecebánya városának lakója és Önöknek polgártársa; részt vettem ezen törvényhatóság közigazgatási, kulturális és társadalmi életében.

És most Urak, vessünk egy pillantást azon eseményekre, a melyekre hivatkoztam első sorban és pedig arra, mi történt ezen városok érdekében azon idő alatt?

Nemsokára megválasztásom után felmerült a regale bérlet kérdése; jól tudják, hogy ez fontos kérdés s emlékezni fognak arra, hogy e tekintetben differenciák merültek fel a kormány és városunk között. Akkor a város egy küldöttsége keresett fel engemet és én vele együtt elmentem egyik helyről a másikra, a miniszterhez is és sikerült oly megoldást keresztül vinni, a mely az érdekeknek minden irányban megfelelt. (Éljenzés!) Ez a kérdés felmerült később is s ismét sikerült a bajt elhárítani és tekintettel arra a körülményre, hogy a kormány is belátta, hogy ezzel a város közönségét előnytől fosztaná meg, a mely város nagyrészt munkásokból áll, rá állott és hozzájárult kívánságunkhoz.

Később Uraim, illetőleg az első eset után, emlékezni fognak, hogy egy nagyon fontos kérdés merült fel és pedig az ezüst bányászat ügye. Nem akarok itt hosszadalmasan tárgyalni, csak azt akarom megemlíteni, hogy a midőn az összes országokban, a melyek Magyarországot és Ausztriát körülveszik, az arany valuta fogadtatott volt el, akkor, Uraim, egyszerre csak azt vettük észre, hogy az ezüst értéke rendkívüli árnyatlanságnak indult; eleinte nem vettük fel, mert a magyar kormány az ezüstöt beváltotta azon az áron, a melyen előbb. 1893. aug. havában azonban bekövetkezett ama pillanat, a melyben elrendeltetett, hogy az ezüst bevonatása be fog szüntettetni. Nem kell mondanom, hogy mily rendkívüli izgalom keletkezett. Ekkor is Uraim, egy kisebb küldöttség jött fel Budapestre és engemet felkeresve, eljártunk ebben az ügyben és sikerült megint ezen közbenjárásom folytán, hogy a rendelet végrehajtása fel lett függesztve.

Később a város egy memorandumot dolgozott

factum uraim, mint egyén van szerencsém jelenteni, hogy akadémiai hallgató voltom immár hátrányomra is szolgált — komoly ember előtt.

A dolog úgy történt, hogy egy általam az előtt is, azután is nagyrabecsült úri ember valami zajos mulatságon azon előttem csudálatos kitüntetéssel lepelt meg, hogy a barátság bizalmas szavára: a tegezésre szólított fel. Daczára hogy elvem a borközi, s más abnormis állapotok között tett minden ilyenmő ajánlatoknak kitérni, én az illető korára és társadalmi pozíciójára tekintettel szívesen és szerényen jártam kedvébe, úgy gondolkozva, hogy ezen éjjeli incidensnek másnap semmi nyoma sem lesz. A ki hirtelenében barátságra méltatott, az biztosan abinvisis már előre ismert, vagy ha nem, akkor felvilágosítom magam, hogy nem óhajtok senkinek belső világába ajtóstul rohanni, — azaz másnap a boros fővel engem tegezőket a legszerényebben „megalásszolgázom“. Azt hittem, hogy az én emberem is komolyan gondolkodik.

Pedig a menykőt! Kérem, azóta úgy kerül engem, mintha legalább az óráját loptam volna ki a zsebéből, s elementáris zavarba jó, ha nincs menekvés az én alkalmatlan magas személyemtől. (Majd egy öles vagyok).

Lássák uraim milyen kár az nekem, hogy egy derék ember lelkét mindörökre elveszíttem és milyen kár az ugyancsak reám nézve, hogy az emberi gyarlóságot azért kellett valakiben felismernem, — mert akadémikus vagyok. Pedig ez egyedül akadémikus voltomból magyarázható ki és egyes egyedül abból, hogy mint egyén, hogy mint a magam speciel egyede volnék a legcsekélyebb társadalmi mellőzésre is megérett.

Mindezekből következik, hogy nomina academica sunt odiosa. Selmecezen inog a mi főis-

ki ezen kérdésben, és ezt egy nagyobb küldöttség vitte Budapestre és ennek tagja én is lévén, akkori geniális miniszterelnökünkkel, Dr. Wekerle Sándorral tárgyaltam. Nemsokára két héttel rá Nagybányáról is ilyen küldöttség és megállapodás szerint Selmece és Bálábánya együttesen tárgyalta ez ügyet s egy memorandumot dolgoztunk ki és felvittük oda a miniszterelnök Úr Nagyméltóságához és ezen tárgyalásnak modus vivendije volt az, melynek hatását most is érezzük!

„Subventiót a bányászatnak!“ volt a jelszó a minek folytán azoknak a munkásoknak, a kik ennél az iparnál nyerek kenyerüket existenciájára biztosítva van a jövőben is. Hát Uraim, egy égető kérdés általános kielégítésre és megalégedésre el lett intézve. Azonban nem hagyhatom szó nélkül azt, hogy más irányban is kiterjed a kormánynak gondoskodása; ugyannakor, a a mikor a memorandumot felvittük, ő Excellenciája említette azt, hogy szándéka a budgetbe 100000 frtot felvenni arra a célra, hogy a netalán hanyatlásnak induló ipar helyett más iparágat honosítson meg s megélhetési módot nyújtson a népességnek. — Az első ilyen meghonosítandó ipar lett volna a kötszővő ipar; a tárgyalások megindultak, a melyekben szerencsém volt részt venni; a keresk. minisztérium indította meg a magyar kötszővő gyár részvénytársasággal, a melynek Váczott van nagyobb gyára. Sikerült az, hogy állami subventio mellett létre jött a kötszővő iskola, a mely most eléggé üdvös hatást gyakorol, a mennyiben most mintegy 120—130 kötőgép van közkézen Selmece- és Hodrusbányán és körül-belül 300 nő talál alkalmazást és keresetet.

És ennek a megalakulása még nem merítette ki az intéző körök figyelmét. Szóba került nemsokára rá egy fonó és szövőiparnak létesítése. Megint volt szerencsém ebben közbenjárni. Egy Sternberg nevű a ki ennek az iparnak meghonosítását akarta elvállalni, tárgyalásokba bocsátkozott a kormánnyal, a melyek azonban nehézségekbe ütköztek s a kormány és ő közte felmerült differenciák következtében ebből nem lett semmi, de a törekvés annak létesítésére megvan. Emlékezni fognak, hogy egy gyufagyárt szándékoztak létre hozni; megindultak a tárgyalások a vállalkozó és a város között, azonban a túlságos követelmény miatt, a melyet előbbi emelt ezeket nem lehetett legyőzni s így ez sem jött létre. Szóba jött és mondhatom örömmel, hogy létesült egy cipőgyár állami subventio mellett; erre már több súlyt fektetek és fontosnak tekintem, a mennyiben itt férfi munkások nyerek leginkább alkalmazást s most 150—160 munkás dolgozik, a kik között 18 nősemély van csak; a bérek a magasabbak közé tartoznak, tehát a maga körében virágzásnak indult.

Azonban igen tisztelt választó közönség, ezekből a kísérletekből egy igen fontos tényt lehet levonni, hogy részint ezen város topografiai viszonyainál fogva csak egy nagy ipar lehetséges és ez pedig az ősi bá-

kolánk, s annak daczára a városi közönség sem az egész akadémiai hallgatóságot, sem annak egyes tagját nem részelteti kellő méltatásban. Pedig, ha nem csalódom, a jövőt a jövődö közvéleménye teremti, s a mostani negligált diák sereg egyszer még lehet közvélemény. Olyan nemesnek mindenikünket gondolom, hogy kicsinyes dolgokért bosszút nem áll, a mikor nagyért is gyalázatos valami állani, — hanem a tapasztalatok alapján nyert igazság igazság marad, még ha csunyán hangzik is.

Nem kérünk mi sokat, nem segílyt, nem kézzelfogható vagyont, csupán egy kis — becsülést.

Ha pedig a selmecezi közönségnek nem tetszik, hogy az akadémikus urhatnamoskodik, akkor egyedül ő illetékes az állapotokon változtatni. Ha senki sem hordja fenntebb kellesténél a fejét, akkor nem hordanánk mi sem. A bürokratismus, az elzárkózott kasztrendszer tisztés, minden izében magyaros, patriachális életté olvadna fel.

A burschiköz úr, a koresmárosok könnyeinek daczára, lenne otthonában ülő, mindenkinek kitérő, szerény diák, — de hogy szerény embereket növeljünk, ahöz a szerénység tisztellete szükséges.

Most azért lenéznének, tehát meg nem teszem, hanem az általam festett családiás társadalomban megtenném, hogyha házi gazdám kiáltana:

Audiat!

Placeat demine?

Hozza be a czizmáimat! — megtenném, hogy a csizmákat bevinném.

nyaipar, (Éljenzés) a mely városunkban mintegy négy ezer embernek ad kenyeret és 4 millió frt forgalmat támaszt. Tehát minden erővel oda kell törekedni, hogy ezt támogassuk és csak hálával tartozunk a kormánynak, hogy nem tekintve azt, valjon a bányászat jövedelmező-e vagy nem, ezt az ipart áldozatok árán is fentarja, tudván azt, hogy ez által a pusztulástól óvja meg városunkat.

Örömmel tudjuk és tapasztaljuk, hogy azok a fekete, sötét felhők, a melyek akkor mutatkoztak, lassanként oszladozó félben vannak. — Hogy Uraim, a magas kormány csakugyan ilyen előrelátó, azt több tény is bizonyítja. Ugyan nézzünk körül a városban, ott látjuk azt az épületet, a mely egykor Fritz-ház név alatt volt ismeretes, s most a város legdiszesebb épülete; ott van az új-akadémia épülete, mely az erdészeti akadémia elvételének kérdését még hosszú időre elfogja odázni. — Csak arra akarok még utalni, hogy a legutóbbi budgetben a bányász akadémia számára egy másik összeg van felvéve, úgy hogy 3—4 év múlva ismét egy új diszes palotánk lesz.

Hát Uraim, ha mindezt tekintetbe vesszük lehet-e itt panaszt emelni az iránt, hogy itt a kormány, a képviselő nem jár utána a város érdekeinek előmozdítása körül. (Éljenzés!)

Uraim el kell ismernük, hogy nagyon sok történt. Ha azonban minden kívánságot addig nem lehetett megvalósítani, ki csodálkozhatik azon, hiszen minden dolog, különösen eszme igényli azt, hogy vele behatóbban foglalkozzanak s csak akkor lehet arra gondolni, hogy fáradságos munka után megvalósuljon.

Uraim, többféle óhajtasok és kívánságok hangztatását hallottam. — Szóljunk ezekről. —

Fel volt említve a vasut kérdése oly formán, hogy széles vágányúvá alakíttassék s így Ipolysággal is összeköttetés létesüljön. Az eszme szép és ha kivihető volna, meg kellene valósítani minden áron; technikai nehézségekbe a dolog nem ütközik, a nehézség azonban financiai természetű és fognak emlékezni azok, a kik a törvényhatósági közgyűlésen részt vettek, hogy én magam is adtam annak kifejezést, hogy a város — 200.000 frt volt a hozzá járulás — ennek kamatait hosszú ideig nem fogja élvezhetni. De azért hozzátettem, próbáljuk meg a dolgot és magam is megszavaztam a 200.000 frtot. — Mikor azután a komoly tárgyalás ideje bekövetkezett, a mikor a felmérések eszközöltettek, akkor kitűnt, hogy nemcsak Selmece és Bálábánya városok, hanem az egész vidéknek pénzügye sem képes megvalósítani a problémát. — És bele nyugodtunk.

Azt hiszem, a kérdés, a mely pár hónap előtt merült fel az, hogy ha már nem lehet ezt a széles vágányú vasutat létesíteni, igyekezzünk arra, hogy meglévő vasutunkon a Garam-Berzenczére reggel és este érkező gyorsvonathoz kapcsolatot kapjunk. Hát uraim, ez az eszme annyira tetszett, hogy nemcsak a város csinált felterjesztést, de mondhatom, hogy én magam, a nélkül, hogy sokat beszéltem volna, utána jártam a dolognak és igyekeztem megnyerni az intéző körök hozzájárulását. Azonban itt ismét meg kell hajolni a kényszerűség előtt; mérvadó körökben azt mondták, hogy a mostan meglévő forgalom mellett két új vonatot berendezni nem lehet, ennek csak nagy anyagi áldozatok árán volna meg a lehetősége.

Szóba került a posta-összeköttetés kérdése azon incidensből, hogy a törvényhatóság a vonatok szaporításának kérésével el lett utasítva; akkor a közönség azt az eszmét karolta fel, hogy a levelek, a melyek délután feladatnak, Budapestben másnap délben kioszthatók legyenek. Hát t. választó közönség e tekintetben is eljártam a budapesti posta-igazgatóság és kereskedelmi kormánynál s mindenütt azt a választ kaptam, hogy a kariol posta mindenütt, a hol vasut van, be lett szüntetve. — Nagyobb súlyt fektetek egy más kérdésre, a helyiség kérdésére a postánál. — A kormány az ország több helyén, több új, nem akarom épen mondani posta palotát akar létesíteni, hanem minden esetre olyan házat, a hol a posta megfelelően a cél és publikum érdeke szerint lesz elhelyezve és e tekintetben, azt hiszem, nem rosszak a kilátások városunkra nézve. (Éljenzés!)

Van még egy nevezetesebb kérdés, a mely szintén tárgyalva volt a közgyűlésen s ez az állami polgári leányiskola kérdése. (Halljuk!). — Emlékezni fognak arra, hogy e kérdésben történtek felterjesztések az iskola létesítése ügyében. Hát volt egyszer egy idő évek előtt, a midőn a kormány kezdett is tárgyalásokat, azonban olyan nehézségek merültek fel, hogy a kérdés eldöntése nem volt kedvező. Most a vallás és közok. miniszter úr látván az intézetnek nagy fontosságát ezen a ponton hajlandó tárgyalásokba bocsátkozni a törvényhatósággal s ez rövid idő alatt be is következik, (Éljenzés!).

Itt volna Uraim, egy igen gyakran emlegetett kérdés, a kaszárnya kérdése. Hát tisztelt Uraim, ha

jól emlékszem, a 60-as években merült fel a kérdés, különösen a városi polgármester, megboldogult Ocsovszky barátom volt az, a kit a kérdés igen élénken foglalkoztatott volt. Felírás, tárgyalás történt a hadügy kormányánál; jött ide bizottság, megtekintette a magas házat, az óvárat, de a hadügyi kormány ezt alkalmatlannak nyilatkoztatta ki. Ocsovszky magán uton akarta összehozni a pénzt és ilyen módon kívánta létesíteni a kaszárnyát. Azonban a szükséges tőkének összehozatala nem sikerült és így a kaszárnya kérdése is elejtett. Mostan a legutóbbi időben, több hónappal ez előtt, ismét felmerült ez eszme és a főkapitány úr volt az, a ki először szolt e kérdésben. Én habár tudom azt, hogy sok helyen kedvezőtlen tapasztalást tettek a kaszárnyáról, mint Rimaszombalban Jolsván, a hol nincsenek benne katonák, mégis eljártam a hadügyministernél s a belügyministeriumban is, a hol épen az osztályfő Faschó-Moys lelkemre kötötte a kérdés mély megfontolását.

Tehát Uraim, mondhatom, hogy nem állhat az, hogy a város érdekeit tekintetben ne vettük volna.

Áttérhetek most Uraim, azokra a kérdésekre, a melyek az országgyűlés munkásságára vonatkoznak, a melyek tehát országos érdekeknek mondhatók. Nem akarok ezeknél hosszú ideig maradni, azért, mert hisz azoknak lefolyását és eredményét részint a napi lapokból, de részint a kész törvények szövegéből is ismerik a t. választók. Ha én emellett felszólok, teszem ezt csak azért, hogy egyik-másik kérdésnél megmagyarázzam az én álláspontomat.

Az első kérdés-a mely itt felmerült, a legfontosabb a Valuta kérdése volt. Tudják, Uraim, hogy nálunk már az 50-es évektől kezdve meg volt az ezüst valuta, de a kedvezőtlen állami finanziaális viszonyoknál fogva ez a törvény fel volt függesztve és csak a papiros pénz volt forgalomban látható. Hogy mily nagy kalamitást okozott ez s bátraltatta a kereskedelmet és a forgalmat, csak arra a tényre akarok hivatkozni, hogy a disagio negyven forinton felül is emelkedett, továbbá megemlítem, hogy a külkereskedelemben a követelések kiegyenlítése rendszeren váltóval eszközöltetett hosszabb, vagy rövidebb, rendszeren három havi lejáratával s így tehát sohasem tudhatta valaki azt, hogy milyen értéke lesz a váltónak épen a disagio és a valuta ingadozása következtében. Igen természetes, hogy addig, a mig az állam nem volt olyan finanziaális helyzetben, hogy ezen segíthetett volna, a dolgot tűrni kellett; de a mint a magyar állam is olyan finanziaális helyzetbe jutott, hogy lehetővé vált ennek a valutának a megszüntetése hozzá is látott a törvény helyes orvoslásához. Az összes országokban, a melyekkel körül vagyunk véve, mindennél az arany valuta volt elfogadva; igen természetes hogy egy olyan csekély finanziaális terjedelmű ország, mint a milyen mi vagyunk nem reszkirozhatta, hogy arany valutát ne fogadjon el. Itten tehát csaknem kényszer helyzetben volt az egész ország és el kellett fogadnia az arany valutát, és ilyen körülmények között én is, mint a háznan szerény és igénytelen tagja erre adtam szavazatomat. (Éljenzés)

Felemlítem ugyan csak itten a tisztviselők fizetésének szabályzatára irányuló törvény javaslatot, s hogy azt elfogadtam, világos és természetes; csak azt lehet sajnálni, hogy az állam finanziaális viszonyai nem engednek nagyobb kiadást, hiszen így is az állam 2 $\frac{1}{2}$ millió forintot fordít erre a célra.

Következtek azután, Uraim, az ugynevezett, egyházi politikai törvények és kérdések. Tudjuk, hogy itten 5 törvényjavaslat tárgyalatott; az egyik a polgári házasságra vonatkozó javaslat; a másik a gyermekek vallásának megállapítására vonatkozik, a harmadik a vallás szabadgyakorlatára, a negyedik a zsidó vallás recepciójára és az ötödik az állami anyakönyvekre vonatkozó törvények.

Élénk emlékezetökben lesz, Uraim, a harc, a melylyel ezek a kérdések az alsó és a felső házban tárgyalatottak; emlékezni fognak arra is, hogy ezek a a pártokat csak nem szétbontották, s hogy 3 ministerium életén fordult meg a kérdések végleges befejezése. Az egész világ figyelme felénk volt fordulva s most mind e törvényjavaslatok törvényerőre vannak emelve. (Éljenzés!) Azok a hullámok, a melyeket ezek felverték, elsimultak és nagy hibának tartanám, ha azoknak újból való felkorbácsolása következne; be; igyekezzünk tehát, Uraim, e tekintetben a törvény megtartása által a békét biztosítani. (Helyeslés!)

Több törvényjavaslat és pedig üdvös került szönyegre ezeken kívül: a felekezeti középiskolai nyugdíj alapra vonatkozólag, s több, a melyek már már életbe vannak léptetve s üdvös hatásuk minden téren tapasztalhatók; meg kell jegyezni, hogy a közigazgatási törvényjavaslat most van folyamatba téve.

Ezzel Uraim, rövid visszapillantást vettem a törvényhozásnak munkásságára; már abból, hogy én a szabadelvű párt zászlaja alá állottam, már abból is

következik, hogy én a magam részéről mindezen törvényeknek a meghozatalához hozzá járultam. (Helyeslés!) A mi a jövő kérdéseit illeti, (halljuk!) röviden akarok azokról is megemlékezni. Az egyik kérdés, a legfontosabb, a mely aktuális lesz, a kiegyezésnek és a kvótának a megállapítása (Élénk helyeslés halljuk!)

Hát, Uraim, emlékezni fognak arra, hogy a kiegyezésnek kérdései már magukban involválják az Ausztria és Magyarország között kötendő vám és kereskedelmi szerződéseket, a bank kérdésével egyetemben; ettől külön áll a kvóta kérdése. Hogy mondjam, ez t. i. azon aránynak a megállapítása, hogy milyen arányban járuljon Ausztria és Magyarország a közös kiadások fedezéséhez. Ez a kvóta kérdése külön áll a kiegyezés kérdésétől; a kiegyezés kérdése létre jöhet, vagy nem; a 1867-iki törvények ezt dekretálják, a kvótát meg kell állapítani.

Mert a közös kiadási fedezethez hozzá kell, hogy járjunk. A kiegyezés legfontosabb kérdése a körül forog, legyen-e közös, vagy nem, a vám terület? Bármennyire tetszetős legyen is az, hogy külön vámterületet alkossunk, mégis megfontolandó, hogy mi előnyösebb a mi vámunkra nézve. Emlékezni fognak sokan, hogy 30—40-es években meg volt a külön vámterület; És mi volt annak a következménye? Az, hogy Magyarország csaknem a saját zsirjában fulladt meg, nem tudott terményeivel kijönni a nagy piacra.

Ha tehát ebben a kérdésben állást akarunk foglalni, akkor meg kell fontolni, hogy micsoda előnyöket nyújt, s az előnyök és hatrányok összevetésével kell a megállapodást levonni. Ha én tekintetbe veszem azt, hogy mink a nyugattól Ausztria által vagyunk elválasztva, ha már felállítjuk a vámsorompókat, nagy kérdés, hogy buzánkkal általában gabonánkkal és állatainkkal képesek leszünk-e bejöhetni Ausztriába és általa a többi államokba és hogy oly anyagi helyzetbe jutunk-e, hogy aztán iparunkat megvédehessük a külön vámterület által. Ha egyszer lassan, a mi fejlődésünk folytán, abba a helyzetbe fogunk jutni, hogy terményeink itt az országban fogyaszthatók el, ha a lakosság száma növekedni fog akkor egészen más lesz a helyzet; most azonban a viszonyok, azt hiszem, egyelőre a vámközösség mellett szólnak.

A mi már mostan, Uraim, a másik, a kvóta kérdését illeti, arról vajmi bajos nyilatkozni. A kvóta legelőször 1867-ben lett megállapítva úgy, hogy Magyarország 30%, Ausztria pedig 70%-ot fizessen; könnyű volt akkor ennek kulesnak a kiszámítása, és akkor ezek a számok nyújtottak felvilágosítást az iránt, hogy mily arányban járuljon a közös kiadások az egyik és a másik. — Ezt a kulesot még 2 ízben fogadták el, a mennyiben 10 évre szokott törvényesen megállapítva lenni.

Most, Uraim, az Ausztriai államok részéről más álláspont lett elfoglalva nem azt a kulesot vették, és miután tény, hogy az 1867-iki törvények nem állapítják meg azt, hogy a kvóta kulesa hogyan állapítandó meg, úgy jóformán újból kell azt megállapítani arra nézve, hogy ez a számítás megegyezék. — Első sorban a két országgyűlés, t. i. a magyar és az ausztriai országgyűlés által kiküldött bizottság feladata, ezeket a számításokat végrehajtani. És azért hiába való volna bármi nyilatkozat, minthogy az újra összeülő országgyűlés újra fog kiküldeni bizottságot, és ennek lesz feladata a kiszámítás; én teljesen megbízom a kormány hazafiságában és az országgyűlésnek méltányosságában és teljesen megbízom abban, hogy ezek a faktorok megvédelmezik az országot; azért csak annyit tudok ebben a kérdésben nyilvánítani, hogy nem akarom azt miszerint mások fizessék azt a mit nekünk kellene, de viszont nem kívánom azt, hogy mi másokért fizessünk.

Számos más megoldandó feladat előtt állunk még, a melyek között igen fontos az adó reformja. (Halljuk!) Ezt a kérdést már a Wekerle kormány vetette fel, később a kérdés tanulmányozására az anket bizottság lett kiküldve. Messzire vezetne, ha én Önök előtt e kérdést bővebben akarnám tárgyalni csak azt akarom megjegyezni, hogy nálunk a földadónak contingentálva 38 millió frtot kell behozni és miután a katastrális tiszta jövedelem 137 millió frtot tesz ki az adó 25%-ra rug azonban a valóságos jövedelem körülbelül a katastrális tiszta jövedelemnek t. i. az adó kules valóságában nem 25 hanem csak 12 $\frac{1}{2}$ %. Itt van a házadó, és pedig ennek két fajtája a ház osztályadó és a házbéradó, itt van a tőke-kamatadó, a jövedelmi pótdadó, fegyver és vadászati, a a mely inkább luxusadó, itt van a bánya adó és a kereseti adók 4 osztálya. Látjuk, hogy ez a különféle adónem megnehezíti az igazságos elosztást, és épen az új adó reform oda törekszik, hogy alapját megvesse az egyenként kirovandó jövedelmi adónak. Németországban nem ismerik ezt; itt a jövedelmi adót progressiv

kules szerint állapítják meg; azt az illető fatirozza és ez az összeg képezi az adó alapot, a melyből kiindulva, progressiv adózás jön életbe.

Minálunk erre meg gondolni sem lehet, hogy adórendszerünkilyen értelemben legyen keresztül vihető, azonban megkísérelni lehet. Várható, hogy ez az adó törvény is tárgyalás alá fog kerülni és megoldást nyer.

Valjon egy más fontos kérdés, a közigazgatás államosítása létesül e mostan, vagy nem, az még függőben van. Tény hogy ez irányban már mélyreható tanulmányok vannak folyamatban.

Bár ezen választó kerületek tökéletesen hozzájárultak ahhoz, hogy el kell fogadnom a közigazgatás államosításának eszméjét, de különös tekintettel a városok és törvényhatóságokra, hogy az autonomia biztosítva legyen.

Fontos evvel kapcsolatban a betegápolásnak a kérdése is. — Ez a kérdés az országgyűlésnek csaknem minden évében felmerül, magam is felszóltam ebben a tekintetben. Hogy mégis csak igazán eljlesztő valami az, ha tekintetbe vesszük, hogy ezen törvényszerint hatóság vagy azon község fizessen olyanoknak ápolásáért, a kik sohasem tartoztak ide. Ekkor azt a javaslat nyertük a kormány részéről: igen, kíván ezen a bajon is segíteni, a mennyiben új törvényjavaslat lesz beterjeszhető, csak hogy, a mint mondták, ez feltételezi a közigazgatás államosítását s így tehát csak akkor várható, ha a közigazgatás államosítása létesül és bekövetkezik.

Kellene még egy törvényről megemlékezni, ez a bányatörvény kérdése (Éljenzés!) A bánya törvényt ismételve dolgozták ki, azonban mindig olyan nehézségek merültek fel, a melyek ezen javaslat tárgyalását megakasztották. A bánya és erdészeti egyesület karolta fel azt a kérdést és tavaly is Selmezbányán jöttünk össze s egy külön bizottság memorandumot dolgozott ki; ott voltam én is és a miniszter ur igen szívélyes nyilatkozatot tett az iránt, hogy óhajlja a bányatörvény megalkotását. (Éljenzés!)

És most igen t. Uraim, azon legfőbb kérdésekről a melyek előfordulhatnak, véleményemet elmondtam és befejezem beszámolómat; azonban nem mulasztatom el, hogy meg ne emlékezzem a kulturális tényezőkről is, hogy mi azt akarjuk, miszerint Magyarországon a különféle nemzetiségek az ország felvirágoztatásán közre működjenek. S akkor el kell érünk azt, hogy az államnyelvét birják és elsajátítják; mig ez meg nem történik addig, elkülönítve fogják magukat érezni s nem lesznek a mi legjobb barátaink; azért örömmel fogadhatjuk, hogy a kormány a millenniumot 400 iskola felállításával is megörökítette. (Helyeslés!) S e kérdésnek tovább fejlesztésére örömmel minden alkalmat meg kell ragadni, a mely az országgyűlésen is a legmelegebb támogatásra számít. Én a magam részéről szintén ígéretet teszek, hogyha ismét szerencsés leszek a házba jöhetni akkor nem tévesztem e fontos kérdést szemeim előtt. — És most itéljenek felettem: elmondtam azt, hogy mi történt a mult cyklusban és miképp gondolom én a jövőben az én tevékeny útírányomat kifejtteni. — Ha azt találják, hogy az Önök véleménye tökéletesen egyezik az enyémmel, akkor szavazzanak rám, Uraim, és én teljes buzgalommal fogom az ország érdekei mellett ezen városok érdekeit is előmozdítani akarni. Fogadják hálás köszönetemet Uraim, szíves megjelenésükért és a bizalomért, a melyet már most előlegezni kegyesek voltak. (Éljenzés.)

A beszéd végeztével, melyet megéjleneztek Dr. Stuller Gyula berekesztette a gyűlést. —

Lapunk zártakor arról értesítenek bennünket, hogy az elégedtelene pártja Ábrányi Kornélt a Pesti Napló volt szerkesztőjét, a hirneves publicistát lépteti fel jelöltté. Ábrányi állítólag a jelöltséget el is fogadta volna és programbeszédjét jövő vasárnap vagy hétfőn kívánja megtartani a Szentháromság téren. Azt is beszél, hogy egy 30 tagból álló küldöttség utazik a mai napon Budapestre Ábrányi Kornélhoz. Ha Ábrányi Kornél fellépése a valóságnak megfelel, akkor ez másféle kombinációkra és pártalakulásokra fog alkalmat szolgáltatni.

A mult hetői rendkívüli közgyűlésről.

Véghetetlenül sajnáljuk, hogy ezen élénk és érdekes közgyűlésről helyszüke miatt csak röviden számolhatunk be.

Szitnyai József polgármester igen szép szavak kíséretében bemutatta a kegyelmes királyi meghívót, mellyel az új országgyűlés ez évi november 23-ára egybehivatik. Az apostoli, királyi meghívót Sztancsaj Miklós főjegyző olvasta fel és a megjelentek, ősi szokáshoz híven, állva hallgatták azt végig. Erre a központi választmány utasított, hogy azonnaj

tartson gyűlést és a választásoknál szükségelt intézkedéseket tegye meg. — Itt megemlítjük, hogy a választmány tisztjében el is járt és a képviselő választás idejét e hó 28-ára tűzte ki, választási elnöknek Szitnyai József polgármestert, alelnöknek Wankovits Lajos takarékpénztári igazgatót választotta meg.

Következett a múlt közgyűlésről elmaradt ügyek tárgyalása, melynél a városi földek bérbeadása, a Morgerstern-féle telek vásárlásbővítési célra való megvásárlása, Muszka József közgyám és dr. Máltás Károly tiszti főorvos által a tisztviselők fizetését felemelő közgyűlési határozat ellen benyújtott felebbezés; a városi tornatanítói állás betöltése, Walmráth Nándor városi kiadónak önként kérelmezett nyugdíjazása körül igen élénk eszmecsere fejlődött ki, melyben különösen és többszörösen résztvettek az elnöklő polgármesteren kívül, ki minden felszólalásra higgadt, ildomos hangú, megnyugtató válaszokat tudott adni, — Hüttl József, Pauer János, Chauer Ottó, Händel Vilmos, Heincz Hugó, Krausz Kálmán, Oldinger Antal, Wankovits Lajos, Wiczner Adolf, dr. Goldstücker Márk és mások.

A hozott közgyűlési határozatokból kiemeljük, hogy a városi birtokok egyrésze, mit igen helyesnek találunk, házilag fog kezeltetni, hogy a steffultói új temető részére, kizárólag rom. kath. hiveknek a város az ottani templom melletti tért engedi át; hogy a kötszövetgyár által bérelt 13 szoba és egy kamrából álló helyiséget csak is évi 500 frt bérösszegért hajlandó bérbeadni; hogy a légszesz bevezetését csak a már precedens esetet képező és a Hungária szállónál felmerült feltételek mellett eszközölteti; hogy a Morgerstern-féle telek 550 frtnyi vételárban leendő megvételét elvileg elfogadja, hogy a Muszka József és dr. Máltás Károly felebbezéseit a ministeriumhoz felterjeszti; hogy a betegsége miatt szabadságot Tuka Antal tanítót helyettesítő két tanító javára havonként 15—15 frtot engedélyez, és végül hogy Walmráth Nándor városi kiadó nyugdíját, tekintettel 35 évi ügybuzgóra, hü és fáradhatatlan szolgálati munkásságára, 40 évi szolgálati idő alapul vétele mellett alapítja meg akként, hogy a többletet kegydíjképpen engedélyezi.

Ujdonságok.

— **Személyi hírek.** Farbak István orsz. gyűl. képviselő jelölt múlt hétfőn Budapestre utazott, hová a múlt kedden a miniszter elnöki palotában esteli 1/10 órakeres meg tartott fényes estélyhez volt hivatalos Bánffy Dezso magyar miniszterelnök és neje által.

— **Halálozás.** Egy szegény árvácska Bikkal Anna, kinek szülei már rég elhaltak s kinek neveléséről nagybátyja Szitnyai József polgármesterünk gondoskodott rokoni szeretettel, múlt vasárnapon élete kezdődő tavaszán szeliden örökre elszenderült. A 18 éves korában elhervadt árvácskát múlt kedden temették nagy részvét mellett.

— **Kinevezés.** Oczvirik Ede selmeczi bányaiskolai tanár a pécsbányai bányaiskolához vezértanárnak nevezetett ki.

— **Államvizsgák.** Tegnap előtt kezdődtek meg a bányászati, fém és vaskohászati államvizsgák akadémiánkon. Mály Sándor miniszteri osztálytanácsos, ki ezen állami vizsgálatokhoz kormánybiztosnak lett kiküldve, már múlt péntek óta városunkban tartózkodik.

— **Az akadémiái igazgatói állás** egy ép most érkezett miniszteri rendelet szerint ezentűl évenként felváltva a bányászati és erdőszeti tanárok közül megválasztott tag által lesz betöltendő. Ezzel egyik e tárgybán tett propositionk teljesedésbe jött és hisszük, hogy a két főkar közötti békés egyetértés biztosítva van.

— **A bányászok sztrájkja** megszűnt úgy a Ferencz, mind a Mária-aknában és a munkások ismét végzik rendes dolgukat. 12 munkás azonban múlt vasárnapon megjelent, mint a bányászok által kiküldött bizottság a rendőrkapitányi hivatalban és ott kérelmükre velük jegyzőkönyv vétetett fel, mely jegyzőkönyv a bányagyámsággal már közöltetett is. E szerint a munkások főpanasza abból áll, hogy keresetük oly csekély, hogy abból megélni nem tudnak. Például felhozák, hogy e hó 8-iki bérfizetés alkalmával Foltán István 2 heti munkadíj fejében összesen 13 krt kapott. — E bányász küldöttség tagadja, hogy a munkások Szemratovits Sándor bányaosztályt bármi módon fenyegették volna, habár ez velük szemben magát atyailag épenséggel nem viseli; kijelentette továbbá, hogy ők erőszakos úton semmit sem akarnak elérni, és hogy ők a rendet nemcsak hogy meg nem zavarják, de annak fentartásáról ők maguk szigorúan gondoskodnak. Így hát nincs szükség sem csendőrségi sem rendőrségi intézkedésekre. — Miatán a régi rend helyreállott, a készletben volt csendőrség városunkat múlt kedden elhagyta.

— **A Havas-Boldogasszony templomban fel-**

állított új oltár felszentelése mult vasárnapon nagy fényvel ment végbe. Az ajtatos, szép szertartást Podhragyay Pál prépost-plébános végezte fényes segédlettel. Az oltár, mely Krause József műintézetében készült, igen szép és finom izlésű stylen van elkészítve. A költségek nagy része adakozásokból folyt be, melyekről már egy ízben említést is tettünk kívánva, hogy ez új oltár csak azért is állíttassék föl, hogy a régibb oltáron lévő kétféjű sas a templomból eltűnjék. Az új oltár felállításával ezen óhajunk teljesedett. — Délben a plebánián Podhragyay Pál prépost-plébános nagy ebédet adott, melyre városunk társadalmának előkelőbb rétegei felekezeti különbség nélkül hivatalosak voltak. A tosztok közül kiemeljük Podhragyay Pál prépost-plébános tartalmas felköszöntőjét Hüttl József bányaigazgatóra, a városi hatóságra: Hüttl József felköszöntőjét Podhragyay Pál prépost, de különösen Heincz Hugó városi tiszti főügyész beszédjét Podhragyay Pál prépost, melyben többszörösen hangsúlyozta, hogy ő más felekezethez tartozik, de oly lelkész előtt, ki a békés egyetértést és a hamisítatlan emberbaráti szeretetet úgy képviseli és terjeszti mint azt Podhragyay Pál teszi, többszörösen és mélyen kalapot emel. A társaság a legpompásabb hangulatban 3 óra felé oszlott szét, hogy a szabadelvű párt által megtartandó alakuló gyűlésen részt vegyen.

— **Kitüntetett selmeczi gyümölcs.** Megirtuk volt, hogy dr. Tóth Imre tizenötfele gyümölcsfajt küldött a milleniumi időleges gyümölcskiállításához és megjegyeztük, hogy a küldött szép gyümölcs bizonynyára elismerésre talál. Most örömmel tudathatjuk, hogy ez valóban be is következett, mert dr. Tóth Imre gyümölcsével a kiállítási érmet nyerte el.

— **Baleset.** Gregus Pál kir. zúzó munkás f. hó 9-én a felső zúzó munkánál munka közben könyebben megsérült a pörgetyűrűd helyreigazítása közben.

— **Rejtélyes ember letartóztatása.** Egy püpos emberkét, kit lopási kísérleten éret, tartóztatott le éber rendőrségünk. E rejtélyes emberrel talált iratokból az tűnik ki, hogy a föld nagyobb részét beutazhatta, de hogy mi járatban, (jóban bizonyára nem) az ki nem tűnik. Különben az is lehet, sőt valószínű, hogy a nála talált okmányok nem ő reá, hanem egy egészen más személyre vonatkoznak. Elég az hozzá, hogy nála egy krajczárnnyi pénzt sem találtak és hogy első kihallgatásánál konokul a mellett maradt hogy csak francziául tud beszélni és így kénytelen is volt a vizsgálatot tartó Kuti István alkapitány Szartorisz Ferencz gymnasiumi tanár szíves tolmácsolását igénybe venni. Csak később, midőn azon asszonyág, kinek kárára a lopást elkövetni akarta, szemébe mondta, hogy jól tud németül is, mert vele a legperfektebb módon beszélt e nyelven, ismerte be, hogy igen ő jól beszél németül is. Állítása szerint Varsóból származik és onnan indult útnak, de minden gyanújel arra mutat különösen német kiejtés, hogy elzasi származású. A rendőrség azon feltevése, hogy a rejtélyes idegen valamelyik anarkista szövetkezőhez tartozik, alapos lehet, de még inkább hihető az, hogy egy igen veszélyes gonosztevő került rendőrségünk kezei közé. Magától értődik, hogy a rendőrkapitány minden szükséges lépést megtett ezen ember személy azonosságának és kilétének megtudása iránt. A nyomozás eredményéről legközelebb talán már beszámolhatunk.

— **Fáklyás menet** rendez holnap este akadémiái fiatalágunk Soltz Vilmos volt akadémiái igazgató, dr. Schwartz Ottó jelenlegi igazgató és Faller Károly újabban kinevezett akadémiái tanár tiszteletére.

— **A képviselő választás napja** városunkban f. hó 28-ára fog csni és így az általános választások első napjára.

— **Szándikra, az ezüstműgyár megtekintésére** Szitnya-osztályunk holnap kirándulást rendez, melyhez a nem tagok is szívesen látnak.

A katonai ellenőrzési szemlék elmaradnak a honvédelmi miniszter 60672 számú rendelete folytán, a képviselő választási mozgalmak miatt. E szemléket f. hó 15-étől november 6-áig kellett volna megtartani.

— **Színészet.** El kell ismernünk, hogy jelenlegi itt működő színházunk nagyobb pártolást érdemelne erre fel is hívjuk városunk t. közönségét, de kivált az akadémiái ifjúságot, nehogy majda színészek legyenek kénytelenek Selmezbányáról beszélni, hogy itt a magyar színészet mostoha gyermeke a közönségnek s a színészek tönkre menni jön ide. Az eddig elég előadott darabok jó és összevágó előadással mutatottak be és így nincs okunk t. közönségünknek pártfogásába nem ajánlani Báródy színházát.

— **A kiadó hivatal üzenete.** Schmidt Gyula urnak Léván Mí mind a két számot a megadott cím alatt a rendes időben elküldöttük és most pótlólag ismét küldjük. Jövőben kérrünk kell a lapokat az ottani póstahivatalnál reklamálni.

1896. évi 2328. szám.

Anyagszállítási hirdetmény.

A szélaknaknai m. kir. bányahivatal (u. p. Hegybány, Hontmegye) alá tartozó üzemeknek szüksége van az 1897. év folyamán alább nevezett anyagokra melyeket ajánlati úton kíván beszerezni és pedig:

1. kőolaj	120 q
2. robbantó papir szürke	18000 iv
3. fagyú kétszer olvasztott	20 q
4. gépolaj finom	110 "
5. portland cement	200 "
6. zsidely fényőfából	40000 db
7. maralapat	400 "
8. bányakapa	500 "
9. bányavasuti sinszeg	50 q
10. közönséges padlószeg	60000 db
11. közep " " "	60000 "
12. kettős " " "	30000 "
13. közöns. lécszeg	30000 "
14. kettős " " "	30000 "

15. zsidelyszeg	50000 db.
16. lemeztekerő préselt	1000 "
17. finom és közönséges kender	10 q
18. fehér szűrősző 1 m széles	100 m
19. ökörbőr III-szoros 26—30 kg	800 kg
20. borkő tiszta	3 q
21. jegecsített tiszta borax	5 "
22. nátronsalétrom	1 "

A 20. és 22. tételekre megjegyeztetik, hogy csak egymemő tiszta anyag fogadatik el, miért is az a vegyelemző hivatal által időközönként megvizsgáltatik.

23. vas és folytvas sodrony szállítókötelekhez 2—31. számú csak a legjobb stiriái vagy angol anyagból hordképessége 60—65. kg mm ²	50 q
24. szabadalm. tégyelöntött aczélsodrony csak legjobb minőségben 120—130 kgr mm ² hordképességgel és megfelelő szívóssággal 4—25. számú	150 q
25. horgonyozott sodrony vas és aczélból fentebb említet hordképességekkel 2—31 sz.	40 q

Szállítási feltételek:

1. A szállítási vállalkozók felhivatnak, hogy 50 kros bélyeggel ellátott írásbeli ajánlataikat anyagmustrával elővá lepecsételve ezen felirattal: „ajánlat anyagszállításra“ folyó évi november hó 15-éig ezen bányahivatalnál nyujtsák be.

2. Világosan kiteendő, hogy az anyag összességére-e vagy csak egyes és mely anyagokra tétetik ajánlat.

3. Az ajánlott árak melyek szám- és betűkkel kitüntetendők — a selmeczi vasuti állomáson beadva csomagolással együtt értendő.

4. Csak a legjobb minőségű anyagra teendő az ajánlat és csak ily anyag fog átvételezni — meg nem felelő anyag a vállalkozónak rendelkezésére bocsátatik, ez okból az átvéve az anyag átvételéig semminemű kezességet nem vállal még azon esetet sem véve ki, ha az anyag az átvétel közben megrongáltatnék.

Az anyag végleges átvétele csak a selmeczi kir. szertár kamarájában történetik

5. A fenti anyagmennyiségek csak megközelítők, ez okból a szállító esetleg nagyobb vagy kisebb mennyiségek szállítására az általa ajánlott árak mellett lesz kötelezve.

6. Valamennyi anyag szükséghez képest, de minden esetben nagyobb mennyiségben lehetőleg egész vasuti kocsiakományokban fog megrendeltetni.

7. Az anyagérték megtérítése a rendelt anyag átvétele után 14 nap alatt a selmeczi m. k. bányakerületi főpénztárnál 2% Sconto levonással fog az eszközöltetni, köteles azonban a vállalkozó vállalatfolytán érdembe hozott összegekről kiállított szabályszerű számlákön vagy nyugtákon a nyugtabélyeget és jogügyleti illetéket a bélyegszabályok 9. és 10. dítottétei valamint az 1831. évi XXVI. t. cz. 6. és 10. §§-ai értelmében viselni és leróni.

8. Az ajánlott árak az egész 1897. évre birnak érvényvel.

9. Ismétellen meg nem felelő anyagszállítást illetoleg fentartja magának a kir. bányahivatal a jogot, hogy a szállító minden további meghallgatása nélkül az ő veszélyére másnonnan beszerezhet megfelelő minőségű és mennyiségű anyagot.

10. Óvadékképen tartozik ajánlattevő a felajánlott anyag értékének 10%-t készpénzben ajánlatához csatolni. Ezen óvadék az év végével, ha az ajánlattevő minden kötelezettségének teljesen megfelelt, a selmeczi kir. bányakerületi főpénztárnál az ajánlattevőnek kiszolgáltatatik.

11. Az ajánlattevő az ajánlatban határozottan kijelenteni tartozik, vajjon saját gyárában vagy műhelyében fogja-e a cikkeket előállítani, vagy pedig azokat másnak gyárából vagy műhelyéből szerzi be; ez utóbbi esetben azt is köteles világosan kijelenteni, hogy mely hazai vagy külföldi gyárból szerzi be a cikkeket illetve azoknak egyes részeit. Ezen kijelentés az ajánlattevőre feltétlenül kötelező és a mennyiben ettől eltérne a szállított árak rendelkezésre bocsátatnak és a 9-ik pontban foglalt eljárás fog alkalmaztatni.

12. Csak ezen szállítási feltételeknek megfelelő ajánlat vétetik tekintetbe, miért is az ajánlattevő kijelenteni tartozik, hogy a pályázati hirdetményben foglalt feltételeket ismeri és azokat magára nézve kötelezőknek elfogadja.

13. A selmeczi nagytekintetű m. k. bányagyámság fenntartja magának azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok mindegyikét el is utasíthassa.

14. A jelenleg használatban lévő anyagok mustrái a kir. bányahivatal helyiségében bármikor megtekinthetők.

Szélaknán 1896. évi szeptember-hó 27-én

M. k. bányahivatal.

1896. évi 2328. sz.

Szenszállítási hirdetmény.

A szélaknai m. kir. bányahivatal alá tartozó üzemek számára szükséges az 1897. év folyamán 5000—6000 tonna kőszén, illetoleg 8000—10000 tonna barnaszén.

a) A szállítási vállalkozók felhivatnak, hogy 50 kros bélyeggel ellátott zárt ajánlataikat „Szen szállítási ajánlat“ felirattal folyó évi november hó 15-ig a szélaknai bányahivatalnál nyujtsák.

b) Az ajánlatban betű és számokkal világosan kitüntetendő az ár helyét bánya vagy helyt a selmeczbányai vasuti állomáson és pedig külön külön az akna és a diónagyságú szénre, továbbá az ajánlatban határozottan kiteendő, hogy a felajánlott kőszén melyik hazai vagy külföldi bányában termeltetik.

c) Továbbá világosan kiteendő, hogy a szén klgrja. hány kgr. vizet képes elgőzíteni.

d) A szén érték megtérítése minden hó végével eszközöltetnek és a szállítónak (ez iránt beadott számla és nyugtatója ellen) a pénzösszeg a hó végét követő első két hét alatt a selmeczi kir. bányakerületi

főpénztárnál kiutálványoztatik, köteles lévén a szállító az érdembe hozott összegekről kiállított nyugtán a nyugta bélyegét és jogügyleti illetéket a bélyegszabályok 6 és 101 diktélei valamint az 1881 XXVI. t. cs. 6 és 10 §-ai értelmében viselni és leróni.

e) Az ajánlott árak az egész 1897. évre bírnak érvényesül.

d) Ismételen megnem felelő szénzállítást illetőleg fentartja magának a kir. bányahivatal a jogot, hogy a vállalkozó minden további meghallgatása nélkül az ő veszélyére máshonnan beszerezhet megfelelő minőségű és mennyiségű szenet.

9. A selmeczi nagytekintetű m. k. bányagazgatóság fenntartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül bármelyiket elfogadhassa vagy pedig az ajánlatok mindegyikét el is utasíthassa.

h) Végre tartozik a vállalkozó kijelenteni, hogy a hirdetésben foglalt feltételeket ismeri és azokat magára kötelezőknek elfogadja.

Szélaknán, 1896. szept. 27-én

M. k. bányahivatal.

A n. é. közönség becses tudomására vagyok bátor hozni, hogy Selmezbányán, a főtéren fekvő Wankovits-féle ház sarokboltjában egy egészen újonnan berendezett, a modern igényeknek teljesen megfelelő, a legkülönfélébb s legfinomabb hazai, francia és angol legdivatosabb szövetekkel dúsan felszerelt

szabóüzletet

nyitottam.

Azon körülmény, hogy sok éven keresztül voltam a Czemmel és Mannheim országszerte jó hírnévnek örvendő nagy szabóüzlet társtulajdonosa és üzletvezetője, elég biztosítékot nyújthat a n. é. közönségnek arra nézve, hogy mindennemű igényt úgy a szövet nyújtás, mint a szabászat terén és a tartós és divatos kivitelben kielégíteni képes leendek.

Nagyrabecsült pártfogását kérve maradok

kitünő tisztelettel

Selmezbányán 1896. szept. havában

Czemmel György

szabóüzlet-tulajdonos.

A Hodina-féle egy emeletes ház a pachertároi téren, (Goldrunner ház tőszomszédságában) szabadkézből eladó Bővebb felvilágosítást ad a kiadóhivatal.

Bátorkodom értesíteni a n. é. közönséget arról, hogy

arany- ezüstműves és ékszerész üzletemet

a régi városházi épület oldal bolti helyiségébe tettem át, hol raktáron tartok különféle arany és ezüst árukat és szakmámba vágó javításokat elfogadok és olcsón eszközölök

Kérve további nagyra becsült támogatását maradok

Selmezbányán, október havában,

kitünő tisztelettel

Hasch J.

aranyműves és ékszerész.

JÄHN VILMOS
szabóüzlet-tulajdonos.

A beállott őszi idény alkalmából ajánlom a tisztelt közönség nagyra becsült figyelmébe bel- és külföldi, francia és angol szövetekkel dúsan választékban felszerelt szabóüzletemet.

A tisztelt hölgyközönség figyelmébe!

Bátorkodom a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a főtéren a magas házban lévő rőfös, női és férfi divatruházamban ez idő szerint megérkezett kész női kabátok, gallérok, köpenyek stb. a legdivatosabb faconban kiállítva dúsan választékban, jutányos árak mellett kaphatók.

Ezen felül bizvást ajánlhatom kitünő, tartós minőségű vászon, kanafasz, ruhakelmékből álló bőven felszerelt raktáromat. — Kész férfiföltönyök és különösen teli kabátok üzletemben nagy választékban és olcsón kaphatók.

Nagyra becsült pártfogását kérve maradok kitünő tisztelettel

Selmezbányán 1896. szeptember havában

LÖVY ADOLF.

A „Selmezbányai Hetilap“

SELMECZ- ÉS VIDÉKI

MILLENNIUM-KALAUZUS.

A millennaris év alkalmából a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlatnak az alanti cégtulajdonosok üzletei:

Ács J.

A Hungaria szálló bérleje. Gyönyörűen berendezett szálloda 20 vendégszobával; étterem és kávéház a legmodernebb igényeknek megfelelőleg berendezve. Kitünő ételek, jó természetes borok vihnye acél- és kőbányai Dreher féle sör. Figyelmes kiszolgálás. Zóna villásreggelik 6 és 8 kr-ért.

Backer Alajos

fényképezési műterme és ásvány árudája saját házában.

Barth Antal

hentes üzlete a takarékpénztár tulajdonát képező u. n. Flemming-féle házban. Kapható mindig frissen s tisztán készült hentesárú, zsir, szalonna, tepertő, virsli, sertéshús stb. stb. a legkittünőbb minőségben és jutányos árak mellett.

Baumert Gyula

a Deák-Ferenccs utcában, Baumert-féle házban lévő fűszerkereskedése.

Bock János

vendéglője Szklenón. Kitünő ételek, természetes jó borok, palack- és friss bordsör, előzékeny kiszolgálás. Jutányos árak. A Szklenó fürdőbe kirándulóknak különösen ajánljuk a vendéglőt.

Bogya János

a Szt-Háromság téren lévő étterme, melyben kitünő ételek, természetes jó borok, valamint kőbányai- és vihnye acélsör szolgáltatnak fel. A helyiség szép és tágas és a kiszolgálás kifogástalan. A városi előkelő közönség gyűlhelye

Bukovics István

a Murgács-féle házban lévő vendéglője és mézáró üzlete, hol természetes jó bor és kitünő minőségű hús kapható.

Csiba István

vasárú-kereskedése. Különösen agyag-kályha, varrógép, érc-koporsó stb. raktára. Alapítattott 1840-ben.

Csernák György

czipészüzlete a Róza-utczába vezető lépcsők melletti saját bolti helyiségében 223/III. Mindennemű gyermek-, férfi- és női czipők mérték után divatos és tartós kivitelben, jutányos árakon készíttetnek. Javítások is elfogadhatók.

Cserny József

a régi városház épületében lévő szabóüzlete, a legdivatosabb kelmékkel dúsan felszerelt szövetraktár. Mindennemű férfi, gyermek, disz- és egyenruhák gyorsan jutányosan és a legszebb kivitelben készíttetnek.

Daubner János

a központi acélsör forráshoz czimzett vendéglője az apácza-zárda melletti Ertl-féle házban. Mindig frissen csapolt vihnye, kőbányai sör, természetes jó bor, izletes ételek, előzékeny kiszolgálás.

Fizély Károly

műlakatos üzlete saját házában. Alapítattott 1842-ben Fizély Mátyás által. Az üzlet 1873-ban ment át a jelenlegi tulajdonos birtokába. — Ajánlja ezenfelül a kertjében lévő télen-nyáron igénybe vehető meleg kádfürdőt, valamint a nyári idényre szabad uszodáját.

Friebert Ferencz

a főtéren lévő szabóüzlete nagy, a legfinomabb és legdivatosabb kelmékkel felszerelt raktárral. Ezen üzletben díszmagyar ruhák, férfi- és gyermeköltönyök, katonai és más egyenruhák finom, izléses kivitelben és legújabb faconban gyorsan és jutányos áron készíttetnek.

Gasparik János

a takarékpénztár épületében lévő czipész-üzlete, melyben női, férfi és gyermekczipők raktáron tartva dúsan választékban készen kaphatók.

Greguss Antal

sütőháza és a főtéren lévő bolti helyisége, melyben különféle sütemények, finom mandolák kétszersültek stb. kaphatók.

Gyurkovics András

a főtéren lévő vendéglője, hol izletes ételek, természetes, finom, ó és új borok, mindig frissen csapolt sör, spiritus, különféle szeszes italok, (rozspálinka, cognac, rum, szilvórium, borovicska stb. kaphatók.

Gverik testvérek

az Akademia utcában, Schostalféle házban lévő szabó és czipész-üzletük. A t. vevő közönség a legpromtább módon lesz itt elátva kész és mérték után készült szabó és czipész árukkal.

Joerges Á. özv. és Fia

Könyvkereskedése: ajánkozik minden néven nevezhető könyv gyors beszerzésére bolti áron. — Irószerekkereskedése: el van látva jó minőségű írószerrel és papírral olcsó árak mellett. — Könyvnyomdája: minden a szakba vágó munkát gyorsan, pontosan és csinnal készít olcsó áron. Ujabb budapesti accidenz-szedő alkalmazásában. — Alkalmi ajándék: Selmezi album 24 fénynyomat cartonon dobozban; ára 1 frt 60 kr. Alapítattott 1857-ben.

Jähn Vilmos

szabóüzlete a főtéren lévő saját házában. Dús választékban felszerelt szövetraktár. Férfi, gyermek és egyenruhák, valamint díszmagyar öltönyök gyorsan és a legszebb kivitelben készíttetnek.

Kachelmann-féle

kitünő minőségű vihnye acélsör. Minden vendéglőben kapható.

Kachelmann Gáspár

a Szent-Háromság téren saját házában lévő épület és butorasz-talos műhelye. Nagy, dúsan választékú butorraktára.

Krause József

templomberendezési műterme. Alapítattott 1890-ben. Templomberendezési munkák és templom s más festések kivitele vagy felújítása minden stylnemben a leggyorsabbtól a legfinomabb kiállításig. Szentek szobrai fából a legfinomabban festve és aranyozva.

Langauer József

a terasszon lévő nagy czipő-áruháza, dúsan választékban felszerelve mindennemű női, férfi és gyermek kész czipő-árukkal. Mérték után a legújabb divatu czipők gyorsan, jutányosan és tartós kivitelben készíttetnek.

Liptay László

a terasszon lévő nagy üveg áruháza rendkívüli, dúsan választékban felszerelve. Mindennemű üveg, porcellán, majolika, china-ezüst, nippes stb. áru valóban érdemesek a megtekintésre.

Markus M.

czukrázata, alapítattott 1830. évben

Marschalkó Gyula

a terasszon lévő fűszerkereskedése és nagy bőr-, norinbergi stb. áruháza. Alapítattott 1860-ban.

Matz Ferencz

a főtéren lévő, legmodernebb igényeknek megfelelőleg berendezett fodrász-terme.

Ochtendung Ignác

a főtéren lévő boltja, melyben ásványdarabok és ásványból készült különféle emléktárgyak stb stb állanak a t. közönség rendelkezésére.

Oszvaldt Gusztáv

Szt-Háromság téren saját házában lévő sütőháza. Alapítattott 1807 évben (alapító: Oszvaldt Samu).

Pleva József-féle

czipész-üzlet a főtéren. Dús választékban felszerelt kész czipő-raktár. Női-, férfi- és gyermek-czipők mérték szerint gyorsan, jutányosan, a legdivatosabb szabásban, tartós kivitelben készíttetnek.

Róth Bódog

a Mihalik-féle házban lévő vendéglője. Különösen ajánlja kitünő konyháját, természetes, finom borait, mindig frissen csapolt sörét, kellemes, nyári kerti helyiségét, melyben egy tekepálya is áll a t. vendégek rendelkezésére. Előzékeny kiszolgálás.

Suhaj Péter

a Rózsautczába vezető lépcsők melletti üzleti házban lévő szabóüzlete, dúsan választékú, szövetraktára. Készít gyorsan pontosan

és tartósan a legdivatosabb facon szerint mindenféle öltönyöket u. m. egyenruhákat is.

Steiner Ignác

Hodruson lévő fűszerkereskedése, melyben spiritus, különféle szeszes itelek (rozspálinka, cognac, rum, szilvórium, borovicska stb.) a legjobb minőségben méretnek ki.

Özv. Till Dénesné

A Szőlő szállodával szemben lévő vendéglője, melyben kitünő, jó minőségű fehér és vörös borok méretnek s naponként frissen csapolt sör kapható.

Tuschl Gusztáv

az alsó gyógytár mögötti czukráz üzlete. Kitünő sütemények, kávéházi italok, nyáron mindennap frissen készült fagyalt, különféle czukor emléktárgyak stb. kaphatók. A t. vendégek részére több napi és heti lap áll rendelkezésre.

Trgina Antal

a terasszon lévő hentes üzlete, melyben tiszta, izletes hentes-készítmények, kitünő minőségű zsir, szalonna, tepertő, sódar, mindig friss sertéshús, jó virsli stb. kapható.

özv. Visnyovszky Danieleiné

sütőüzlete az Ocsovszky-utcában lévő Chauer-féle házban (alapítattott 1864. évben). Kapható mindennap kétszer friss, kitünő sütemény, kétféle kenyér stb.

Veisz Ignác

a Deák-utcában, saját házában lévő fűszer, bőr, norinbergi liszt, stb kereskedése és áruháza. Ugyanitt bármely perozben esinos bérkocsik kaphatók.

Velics György

a Deák Ferencs utcában, saját házában lévő mézeskalácsos üzlete.

özv. Vnueskó Ferenczné

a „Kék Szöllőhöz czimzett“ nagy szállodája. Száraz, szépen butorozott szobák, olcsó árak, előzékeny kiszolgálás, az étteremben kitünő ételek és italok.